

$$\Delta x \cdot \Delta p \geq \frac{\hbar}{2}$$

eller Gensyn med Heisenberg

Eller Gensyn med Heisenberg som bogen også (for nemheds skyld) kaldes er skrevet af Oscar K (synonym for Ole Dalgård) og illustreret af Teddy Kristiansen. Den blev udgivet d. 21. September 2010 på forlaget Fahrenheit.

Denne meget eksperimenterende roman er svær at lægge ind under en bestemt genre. Genren "Graphic novel" er siden starten af 60-erne blevet brugt om litterære, kunstneriske tegneserier hovedsagligt skrevet til voksne, men heller ikke denne genre synes helt at passe på Oscar K's seneste bedrift. Der er ingen tvivl om at det er en roman, men den er langt mere end det – og bestemt ikke en tegneserie! Grafikken i bogen illustrerer ikke kun teksten. Den fantastiske grafik er en uadskillelig del af fortællingen hvor billeder og grafik både uddyber forståelse for men også stiller spørgsmål til teksten. Mange steder er det grafikken der lægger stemningen, og teksten der peger på detaljer og ikke som normalt omvendt. Grafikken lader læseren selv fremdrive elementer i historien som teksten alene ikke formår.

Handlingen foregår på den fiktive lille ø Presenca "urørt af tid og sted" (...) som ligger sydvest for Azorerne og har et samlet areal på 44 kvadratkilometer. Øen er blevet til ved at størknet lava over et "Hot Spot" har revet sig løs og nu sejler øen nærmest rundt. Presenca har 11 tidszoner hvilket blandt andet resulterer i at tiden falder fra hinanden. Navnet Presenca betyder "tilstedeværelse" på Portugisisk og er meget beskrivende for historien der udspiller sig i disse fascinerende rammer.

Vi er med til festlig komsammen på Hotellet, hvor øens beboere er samlet for at hylde Forfatteren på hans 60 års fødselsdag. Her møder vi de to hovedpersoner "Forfatteren" selv, hans kloge ven og filosof "Landmåleren" samt et bredt udpluk af personerne i romanen: Sindssygehospitalets direktør og hans sindssyge kone Beatriz som er psykolog. Søstre Lilja og Louisa som begge er stærkt knyttede til forfatteren; Lilja skriver anonyme kærlighedsbreve til ham og Louisa har sex med ham, som hun har med de fleste af de andre mænd i historien. Alfonsina den gamle skuespillerinde, som lever i og for fortiden og som kun lever i kraft af den opmærksomhed hun får fra mænd, er også tilstede på Hotellet. Urmageren som er besat af sin søster den letlevende Louisa og gift med sin kusine Estella som er besat af sin utro mand. Også Statssekretærens datter Rosmarie med det tomme smil og den udtværede læbestift er på hotellet, dog ikke som gæst da hun bor og bliver brugt

på hotellet som luder.

Vi hører kort om kaptajnen som er lukke inde i sin celle på sindssygehospitalet, hvorfra hen kan se sit skib der ligger på stranden og om drengen som er spærret inde på sindssygehospitalets loft, men som formår at sende signaler ud i natten.

"Rystelsen" forekommer lige da Forfatteren ankommer sammen med Landmåleren til hotellet: "Ikke et skælv men en standsning. En voldsom fremdrift, der bringes til ophør. En udvidelse, som ophører og erstattes af en kraft, som er højt hævet over tiden og uden sted, og som, fordi den er hævet over al tid, holder alle tider indesluttet i sig og selv er alle tider" (...)

Bogen er inddelt i 3 dele. Der er selvfølgelig ingen sidetal i bogen, helt loyal mod konceptet.

I første del bliver vi i korte kapitler og med underlæggende grafik introduceret for stedet og personerne. Ved brug blandt andet af decideret tegneserie teknik og direkte tale et sted i første del hvor vi overværer en filosofisk samtale mellem Forfatteren og Landmåleren, bliver personerne levende og samtalen meget vedkommende, hvor den måske ellers kunne virke tung og uforståelig. Første del slutter med "rystelsen". Herefter er tid og rum ophævet! Med udgangspunkt i Heisenbergs berømte usikkerheds formel som kort sagt siger at jo mere præcist man bestemmer en partikels position, desto mindre præcist kan man bestemme dens impuls, og omvendt, bliver vi ført ind i en verden hvor vores kendte rammer tid og sted helt bliver ophævet. Nutid kan være fremtid men er ofte fortid. Personernes historier er flettet sammen og enkelte personer fusionerer til en person. Den klassiske fysiks gældende regler bliver sat under lup og bliver erstattet med Kvanteteori hvor Heisenberg er med hele tiden og kigger os over skulderen med en løftet pegefinger og minder os om sine usikkerhedsrelationer og om at vi i forsøg med kvantemekanikken ikke må tage noget for givet og at udfaldet afhænger af måleinstrumentet.

Alle fængselslåger springer op og processen mod enden - eller begyndelsen –starter.

I anden del er der ingen kronologisk rækkefølge i teksten men dog overordnede kapitler med en overskrift og helt irrelevante datoer som holder teksten sammen og samtidig deler den op. Tiden er stoppet.

Helt uafhængigt af resten af historien får vi i anden del, nærmest som et tillæg i ugebladene, biografien om den islandske digter Olaf Karason Ljosvikingen, indlagt mellem kapitlerne, trykt på gulligt, plettet papir. Hans liv som digter, hans tanker og hans kvinder. Et enkelt sted krydser Forfatteres tanker dog ind over Olaf, helt i tråd med kaos teorien i resten af bogen. I anden del lærer vi også "Drengen med raven" at kende og møder den stakkels Joanna. Børneflokkens på flugt fra fangenskabets begår masseselv mord ligesom fårene i Forfatterens fortælling.

Vi bliver kastet rundt i et univers som hele tiden stiller de store spørgsmål, som ikke giver svar men som pirrer vores nysgerrighed og tørst efter viden samtidig med at vi udfordrer vores hjernes rækkevidde og grænse med en række kvantefilosofiske ideer.

Vi bliver samtidig præsenteret for nogen af de stærkeste menneskelige drifter og uhyggelige sider af den menneskelige natur som mange steder spejler sig i Heisenbergs Teori. Medlidenheden med Joanna.

Mod slutningen af anden del smuldrer den fysiske verden som vi (er)kender og den og personernes mentale tilstand smuldrer med den. Virkeligheden fordamper.

I tredje del forsvinder alting successivt. Universet trækker sig sammen og tager den fysiske verden med. Nogen personer begår selvmord, andre forsvinder eller dør af anden årsag. For at understøtte hele denne opløsning er den trykte tekst mange steder svag og svært læselig. På de sidste sider er illustrationerne meget uklare og nogle nærmest hakket i stykker. Teksten "fader ud" i takt med livet på øen. Det samme gør grafikken og tegningen på de sidste 3 sider hvor teksten allerede er væk.....

Oscar K og Teddy Kristiansen har i denne roman ønsket at tage fat på de store spørgsmål her i livet ved hjælp af nye virkemidler som grafikken og kvantefilosofien. Det er gennem romanens indgående indførelse i de komplicerede og dog så normale personers verden, følelsesliv og tanker lykkedes Oscar K og Teddy Kristiansen på bedste vis. Det komplekse forhold mellem forståelsen af vores fysiske verden og erkendelsen af at vi trods store videnskabelige landvindinger, stadig kun er stjernestøv uden indvirkning på naturens uforståeligt fantastiske kræfter, er lagt frem i bogen ved hele tiden at udfordre fantasien, intellektet og den logiske tankegang. Hele konceptet passer som hånd i handske til vor tids kompleksitet og rivende udvikling mod svimlende ukendte vidder som pisker os frem i vores higen og søgen efter meningen med livet.

Man sidder tilbage med en følelse af at have været i en anden verden, måske i et af Everetts parallelle universer. Man forventer nærmest at Schrödingers superpositionerede levende/døde kat kommer spankulerende ind af døren. Lysten til at følge efter forfatteren ud i havet er overvældende....